

Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу

1. Заяву про випадки булінгу у закладі освіти має право подати будь-який учасник освітнього процесу.
2. Заява подається керівнику закладу освіти відповідно до Закону України «Про звернення громадян»
3. Здобувач освіти, який став свідком булінгу у школі, зобов'язаний повідомити про це вчителя, вихователя, психолога або безпосередньо керівника закладу освіти.
4. Педагог або інший працівник закладу освіти, який став свідком булінгу або отримав повідомлення про факт булінгу від здобувача освіти, який був свідком або учасником булінгу, зобов'язаний повідомити керівника закладу освіти про цей факт.
5. Керівник закладу освіти має розглянути звернення.
6. Керівник закладу освіти створює комісію з розгляду випадків булінгу, яка з'ясовує обставини булінгу.
7. Якщо випадок цькування був єдиноразовим, питання з налагодження мікроклімату в дитячому середовищі та розв'язання конфлікту вирішується у межах закладу освіти учасниками освітнього процесу.
8. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то керівник закладу освіти повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
9. Здобувач освіти може звернутись на гарячу лінію ГО «Ла Страда -Україна» з протидії насильству в сім'ї або із захисту прав дітей; до соціальної служби з питань сім'ї, дітей та молоді; Національної поліції України; Центру надання безоплатної правової допомоги. Після отримання звернення дитини, відповідна особа або орган інформує керівника закладу освіти у письмовій формі про випадок булінгу. Керівник закладу освіти має розглянути таке звернення та з'ясувати всі обставини булінгу.

ПОРЯДОК реагування на випадки булінгу (цькування)

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти всіх типів і форм власності, крім тих, які забезпечують здобуття освіти дорослих, у тому числі післядипломної освіти.

2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);

спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про освіту", "Про соціальні послуги", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні".

3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

неврівноважена поведінка;

агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

різка зміна звичної для дитини поведінки;

уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;

відлюдкуватість, уникнення спілкування;

ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;

занижена самооцінка, наявність почуття провини;

поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;

демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

схильність до пропуску навчальних занять;

відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;

депресивні стани;

аутоагресія (самоушкодження);

суїцидальні прояви;

явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);

намагання приховати травми та обставини їх отримання;

скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;

наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;

наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

4. До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;

інші правопорушення насильницького характеру.

5. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в закладах освіти (далі - суб'єкти реагування) є:

служба освітнього омбудсмена;

служби у справах дітей;

центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

органи місцевого самоврядування;

керівники та інші працівники закладів освіти;

засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган;

територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

7. Педагогічні (науково-педагогічні) та інші працівники закладу освіти у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;

за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;

повідомити керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

Національна дитяча гаряча лінія

0800500225(безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів)

Короткий номер 116 111(безкоштовно з мобільних телефонів)

12 березня - 30 квітня 2020 р. отримано: 11 507 звернень.

В Україні запроваджено відповідальність за цькування підлітків

Нещодавно Верховна Рада України ухвалила ініційований Міністерством юстиції законопроект, який передбачає введення комплексу заходів для протидії булінгу – агресивного ставлення до інших, передусім підлітків шкільного віку. Головне територіальне управління юстиції у Київській області підготувало тези, в яких подано короткий виклад найголовніших положень нового законодавства.

Що таке булінг?

Булінг – це моральне, або фізичне насильство, агресія у будь-якій формі, або будь-які інші дії, вчинені з метою викликати страх, тривогу, підпорядкувати особу своїм інтересам, що мають ознаки свідомого жорстокого ставлення.

Яка відповідальність передбачена за булінг?

В залежності від частоти/складу/способувчинення правопорушення:

- за вчинення булінгу вперше – штраф від 340 до 850 гривень;
- за повторне вчинення протягом року після накладення адміністративного стягнення, вчинення відносно неповнолітнього, вчинення з особливою жорстокістю – штраф від 1700 до 3400 гривень.

В залежності від суб'єкта:

- за вчинення малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років – штраф від 340 до 850 гривень накладається на їхніх батьків або осіб, які їх замінюють;
- за приховування випадків булінгу педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, керівником/засновником закладу освіти – штраф від 850 до 1700 гривень.

Заклади освіти зобов'язані розмістити на своїх веб-сайтах наступну інформацію:

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу в закладі освіти від здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу у закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу.

Якими є обов'язки засновника закладу освіти?

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- розглядає апеляційні скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу за заявою здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;
- скликає комісію з розгляду апеляційної скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу та вживає належних заходів реагування відповідно до її рішень;
- сприяє створенню безпечного освітнього середовища у закладі освіти.

Якими є обов'язки керівника закладу освіти?

- затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- розглядає заяви про випадки булінгу від здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;
- скликає комісію для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування.

Якими є обов'язки соціального педагога у закладі освіти?

- сприяє профілактиці та попередженню булінгу.

Якими є обов'язки здобувачів, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу?

- повідомити керівництво закладу освіти про відомий їм факт булінгу по відношенню до здобувача освіти або педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто, або отримали достовірну інформацію про такий випадок від інших осіб;

- педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, інші особи, які залучаються до освітнього процесу, повинні вживати невідкладних заходів щодо припинення булінгу в межах своїх повноважень.

Які права мають батьки здобувачів освіти?

- подавати заяву керівництву закладу освіти або його засновнику про випадки булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу;

- брати участь у розробці плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти та отримувати інформацію про стан його реалізації.

! Батьки зобов'язані сприяти керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо виявлених фактів булінгу; виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу у закладі освіти.

Про функціонування «гарячих» телефонних ліній

Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації інформує, що на базі Громадської організації «Ла Страда - Україна» функціонує дві «гарячі» телефонні лінії:

Національна дитяча «гаряча» лінія, яка працює у будні -з 12.00 до 20.00 та в суботу -з 12.00 до 16.00 за безкоштовним номером 0800500225 (зі стаціонарного телефону) та безкоштовним коротким номером 116111 (з мобільного); Національна «гаряча» лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації, яка працює цілодобово за безкоштовним номером 0800500335 (зі стаціонарного телефону) та безкоштовним коротким номером 116123 (новий загальноєвропейський номер з мобільного). За вищезазначеними телефонами учасники освітнього процесу можуть безкоштовно отримати консультацію з питань протидії торгівлі людьми, попередження домашнього насильства, гендерної дискримінації